



SAKSBEHANDLER
Ingunn Holm

VÅR REF.
20/05413-3

ARK. Sakarkiv
3.1.2

DERES REF.

INNVALGSTELEFON

+47 98202805

DERES DATO

VÅR DATO
20.08.2020

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Norsk sokkel - Høring av 25. konsesjonsrunde - Riksantikvarens merknader

Det vises til brev av 24.6.2020 med forslag om blokker til utlysning i 25. konsesjonsrunde.

Kulturminner innenfor territorialfarvannet har en sterk beskyttelse i kulturminneloven. Når det gjelder tilstøtende sone har man i kulturminneforvaltningen lagt samme rettspraksis til grunn som innenfor territorialfarvannet. Dette er begrunnet i Lov av 27. mars 2003 nr. 57: Lov om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone, Territorialfarvannsloven § 4 tredje ledd. Man har videre hentet støtte for dette synet i Havrettskonvensjonens (UNCLOS) artikkel 303(2). Utenfor 24 nautiske mil utgjør folkeretten et generelt grunnlag for å hevde at kulturminner har et visst vern. For petroleumssektoren er bestemmelsene i petroleumsløven, med forskrifter og vilkår for utvinningstillatelser, de viktigste reguleringene av forholdet til kulturminner utenfor territorialfarvannet.

Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet presiserte i 2006 følgende i vilkåret i miljøkravene til nye utvinningstillatelser: *I forkant av fysiske inngrep i havbunnen pålegges rettighetshavere, i samråd med Riksantikvaren, å avklare forholdet til kjente kulturminner og foreta nødvendig kartlegging av kulturminner i leteområdet der dette ikke tidligere er gjennomført. Om det registreres kulturminner i planleggingsfasen eller senere, må avbøtende tiltak, eventuelt utgravning eller dokumentasjon og flytting av kulturminnet, gjennomføres i samarbeid med kulturminneforvaltningen.*

Når det gjelder potensialet for funn av skipsvrak, er det til stede i alle de utlyste blokkene, både utenfor Midt-Norge og i Barentshavet. Her er det i første rekke tale om forlis i åpent hav. Det er ikke mulig å gå inn på om enkelte områder har større potensial for skipsfunn fordi forlis på åpent hav er resultat av en eller flere utenforliggende faktorer som i stor grad ikke er påvirkbar. Det foreligger heller ikke systematisk registrering av havbunnen i noen av de omtalte områdene, med den hensikt å lokalisere skipsfunn vernet etter kulturminneloven.

Ingen av de utlyste blokkene har potensial for funn av kulturminner fra steinalderen, da de ligger på så stort havdyp og så langt nord at de aldri har vært en del av det såkalte Nordsjøkontinentet. Nordsjøkontinentet var et sammenhengende landområde som bandt sammen de britiske øyer og det europeiske kontinentet på slutten av istida.

En tilfredsstillende kartlegging av eventuelle skipsfunn i forbindelse med leting og utvinning av olje og gass forutsetter gode rutiner for rapportering mellom kulturminneforvaltningen og oljeindustrien. Det er mest hensiktsmessig at tiltakshaver samkjører eventuelle surveys med kulturminneforvaltningen, slik at man unngår å måtte kjøre doble slike. Jo tidligere

kulturminneforvaltningen kobles inn i dette arbeidet, jo tidligere vil konflikter med eventuelle kulturminner under vann oppdages og unngås. Kostnadmessig er dette også i aller høyeste grad den beste løsningen.

Før det gjøres tiltak på havbunnen, i form av infrastruktur, rørledninger og kabler, samt andre inngrep som for eksempel mudring, graving, spyling eller massedumping, skal forholdet til kulturminner klareres. Det er hensiktsmessig så tidlig som mulig å kontakte kulturminneforvaltningen for å klarlegge om tiltaket vil komme i kontakt med kulturminner under vann.

Videre gjør Riksantikvaren oppmerksom på at finner av skipsfunn plikter å melde disse til vedkommende myndighet jf. kulturminnelovens § 14 tredje ledd.

Vennlig hilsen

Ingunn Holm
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Kopi til: Klima- og miljødepartementet, Postboks 8013 Dep, 0030 OSLO/ Bergens Sjøfartsmuseum, Postboks 7800, 5020 BERGEN/ NTNU - Vitenskapsmuseet, NTNU , 7491 TRONDHEIM/ Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet, Postboks 6050Langnes, 9037 Tromsø